

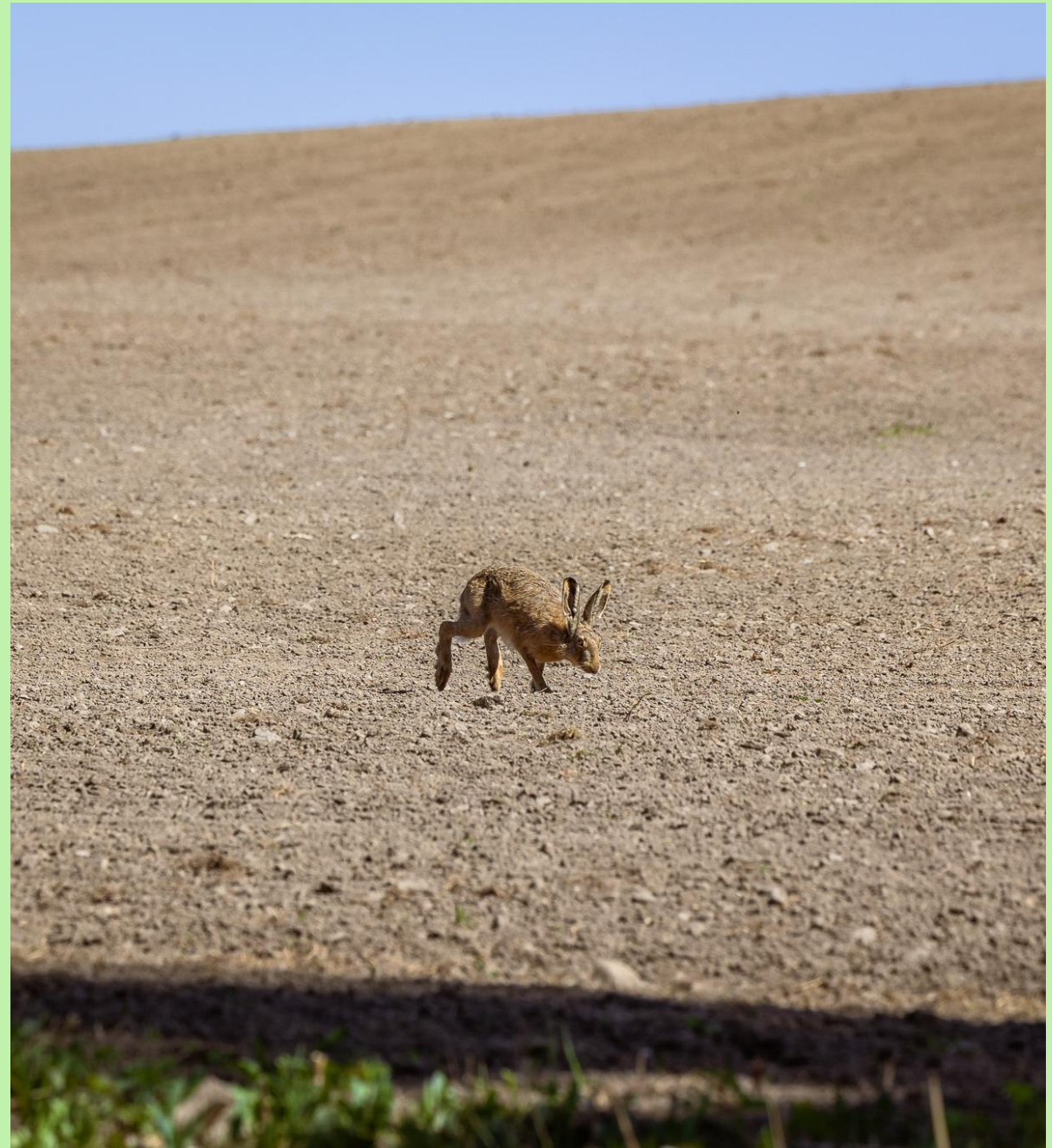
Loppusanat ja jatkoaskeleet

aluekehitysasiantuntija Enni Huotari

Keski-Suomen liitto

Sopeutumisen toimintasuunnitelma Keski- Suomeen

- Tavoitteena kunnianhimoinen mutta realistinen toimintasuunnitelma, johon maakunnan toimijat pystyvät sitoutumaan
- Toteutus 2026-2027
- Sidosryhmien osallistaminen ja omistajuuden jakaminen
  - Työpajat, keskustelut, yhdessä tavoitteiden ja toimenpiteiden löytäminen
- Keski-Suomen Luonto- ja ilmastotiekarttaan kirjatut toimet luovat pohjaa työlle

Luonto- ja ilmastotiekarttaan kirjatut sopeutumisen toimet

- Ennakoimme ja seuraamme ilmasto- ja luontotyön etenemistä
- Ennallistamme luontokohteita
- Hoidamme talousmetsiä kestävästi
- Kehitämme viljelymenetelmiä ja hyödynnämme luonnonantimia
- Kehitämme älykkäämpiä energiaverkkoja ja -palveluita sekä joustavampaa energiajärjestelmää
- Kompensoimme ilmastopäästöjä ja luontohaittoja
- Koulutamme ja lisäämme osaamista
- Kunnostamme ja hoidamme elinympäristöjä
- Pidämme huolta lähivihreästä
- Pidämme huolta yhtenäisistä luontoalueista ja kehitämme ekologisista yhteyksiä
- Suojelemme vanhat metsät ja arvokkaat luontokohteet
- Teemme yhteistyötä ja verkostoidumme
- Tunnistamme elinkeinoihin liittyviä riskejä ja varaudumme niihin
- Tuotamme ja keräämme luonto- ja ilmastotietoa ja parannamme sen saavutettavuutta
- Tutkimme, kehitämme ja otamme käyttöön ratkaisuja ja työkaluja
- Varaudumme muuttuvaan ilmastoon ja lisääntyviin sään ääri-ilmiöihin seurauksineen
- Viestimme monipuolisesti ilmasto- ja luontotyöstä ja niiden hyödyistä

Tunnistamme elinkeinoihin liittyviä riskejä ja varaudumme niihin

Tavoitteet

Sopeudumme ilmastomuutokseen

Toimijat

Hyvinvointialue

Kunta

Maakunnan liitto

Oppilaitos

Valtion viranomainen

Yritys

Mitä teemme?

- Tunnistamme muuttuvalle ilmastolle erityisen herkät toimialat ja yritykset.
- Tunnistamme eri toimialojen keskeiset riskit ilmaston muuttuessa ja etsimme varautumiskeinoja.
- Teemme toimiala- ja yrityskohtaisia suunnitelmia. Huomioimme ilmasto- ja luontoriskit riskienarvioinneissa ja varautumissuunnittelussa.

Konkreettisia esimerkkejä toteutuksista

- Yritysten ilmastoriskien arviointiin on julkaistu [opas](#).

Tilannekuvan määrittäminen

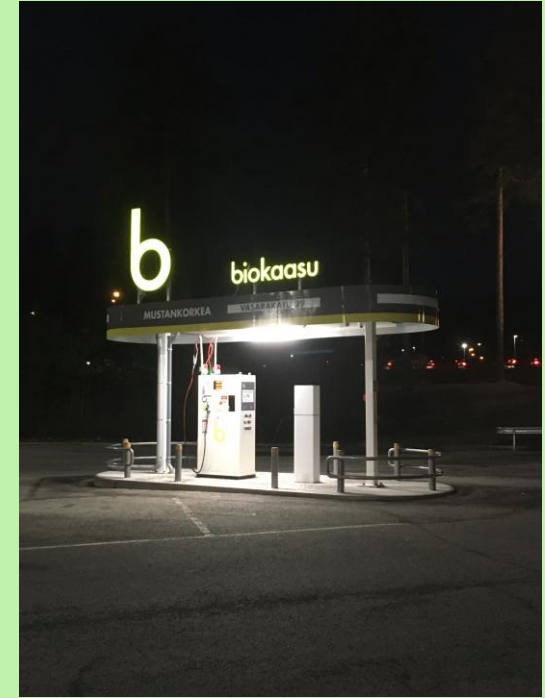
- Ilmastonmuutos Keski-Suomessa –raportin tulokset
- Selvitykset Luontokadon ja ilmastonmuutoksen välisistä yhteyksistä Keski-Suomessa ja Selvitys luontokadon vaikutuksista Keski-Suomessa (2025)
- *Riskinarviointi ja haavoittuvuuksien tunnistaminen paikallisesti ja alueellisesti*
- *Yhteisten tavoitteiden määrittäminen*
- *Sopeutumisen toimenpiteiden tunnistaminen, konkretisointi, priorisointi ja toteuttajat*

Keski-Suomen ilmastofoorumi II

Torstaina 22.4.2027

Keski-Suomen energiamurros
– totta vai tarua?

Kiitos!

Enni Huotari
aluekehitysasiantuntija
enni.huotari@keskisuomi.fi
+358 40 675 9945